

od KLOVIĆA REMBRANDTA do WARHOLA PICELJA

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Ulica Hrvatske braće zajednice 4, p.p. 550
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 482 11 1 / F + 385 1 482 41 88
www.nsk.hr

MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT, ZAGREB
Trg maršala TITA 10
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 4822 111 / F + 385 1 4822 081
www.muoz.hr

IZLOŽBA
POVODOM 90. OBLJETNICE
GRAFIČKE ZBIRKE
NACIONALNE I SVEUČILIŠNE
KNJIŽNICE U ZAGREBU
MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT
8.12.2009. - 31.1.2010.

O GRAĐI GRAFIČKE ZBIRKE NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU

XVI. STOLJEĆE

Grafička zbirka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu ponosi se djelima trojice velikih majstora hrvatskoga podrijetla u razdoblju *cinquecenta*: Julija Klovića (1498. – 1578.), Andrije Medulića (približno 1510./1515. – 1563.) i Martina Rote Kolunića (približno 1530. – 1583.). Zbirka posjeduje tri djela hrvatskog minijaturista svjetskoga glasa Julija Klovića, suvremenika prozvanog „Michelangelom minijature“. Andrija Medulić zastupljen je s petnaest bakropisa iz serije *Krist i dvanaest apostola*, a Martin Rota Kolunić, veliki majstor renesansne grafike svojim bakrorezima potvrđuje iznimnu vještinu vladanja grafičkom tehnikom. Osobite je vrijednosti ilustrirani letak u drvorezu Hansa Schultesa koji izvještava o dramatičnim zbivanjima *Bitke kod Siska* 1593.

XVII. STOLJEĆE

U Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu čuvaju se grafički listovi tematski povezani s hrvatskim ljudima i krajevima; to su vedute gradova (koje su njihovi svojevrsni „portreti“) te portreti istaknutih muževa XVI. i XVII. stoljeća, među kojima je zacijelo najistaknutiji onaj Nikole Šubića Zrinskog Sigetskog, što ga je neposredno nakon njegove pogibije 1566. u bakrorezu izradio nürnberški grafičar Mathias Zündt. Svaka je veduta na svoj način zanimljiva i kao vizualni povijesni dokument podložan interpretaciji te kao djelo grafičke umjetnosti. Ono što, međutim, Grafičku zbirku NSK čini posebno atraktivnom na tom tematskom području, jesu dva portreta Rembrandta van Rijna (1606.–1669.), koji su jedinstveni u hrvatskim zbirkama.

XVIII. STOLJEĆE

U prosvjetiteljskom XVIII. stoljeću grafika je u velikoj mjeri izgubila svoju umjetničku važnost, a do neslučenih se razmjera pojačala njezina komunikacijska, informativna i ilustracijska uloga. Popularnost vedutizma paradigmatki odražava opus jednog od najistaknutijih grafičara Giovannija Battiste Piranesija (1720. – 1778.). Zbirku bitno upotpunjuje 79 crteža poznatog austrijskog baroknog arhitekta Johanna Bernharda Fischera von Erlacha (1656. – 1723.), u kojima je rekonstruirao poznate svjetske građevine svih razdoblja, pa i Dioklecijanovu palaču u Splitu.

od KLOVIĆA REINRAJTA do WARHOLA PICELJA

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Ulica Hrvatske braće zajednice 4, p.p. 550
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 416 41 11 / F + 385 1 416 41 88
www.nsk.hr

MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT, ZAGREB
Trg maršala Tita 10
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 4822 111 / F + 385 1 4822 081
www.muoz.hr

IZLOŽBA
POVODOM 90. OBLJETNICE
GRAFIČKE ZBIRKE
NACIONALNE I SVEUČILIŠNE
KNJIŽNICE U ZAGREBU
MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT
8.12.2009. - 31.1.2010.

XIX. STOLJEĆE

Devetnaesto stoljeće donosi novu grafičku tehniku, litografiju, tehniku koja će sve do pojave i široke primjene fotografije biti iznimno važna u širenju ideja preko omasovljenja slike, kao i nove umjetničke mogućnosti koje pruža. I dok su litografije bečkih majstora komentirale suvremene političke događaje i bile neka vrsta kronike, čitav niz slikara u Hrvatskoj stvarao je litografije na kojima su prizori iz hrvatske prošlosti: od dolaska Hrvata u ove krajeve, do različitih događaja vezanih za velike povijesne trenutke. Novo stoljeće najavljuju radovi slikarskih velikana XIX. stoljeća poput Sandmanna, Daumiera, Bukovca, Medovića, Ivekovića i Kršnjavoga.

XX. STOLJEĆE

Dvadeseto stoljeće u crtežu i grafici predočeno je brojnom skupinom najznamenitijih hrvatskih slikarskih imena poput Račića, Kraljevića, Becića, Hermana, Uzelca, Gecana, Trepšea, Račkoga i Krste Hegedušića, do velikana poput Šimunovića, Šebalja, Lovrenčića i Nives Kavurić-Kurtović, prvaka hrvatske umjetnosti Ede Murtića, najinventivnijeg hrvatskoga grafičara Miroslava Šuteja, svjetskih velikana Georga Grosza, Oskara Kokoschke, Käthe Kollwitz, Maxa Pechsteina, sve do svjetski poznatog Andyja Warhola.

O najznačajnijim autorima XX. stoljeća:

IVAN PICELJ

Ivan Picelj (1928.), hrvatski slikar i grafičar, jedan je od utemeljitelja grupe EXAT 51 i *Novih tendencija* (1961.) te začetnik slikanja geometrijske apstrakcije koji do najnovijih grafičkih djela čvrsto uporište nalazi u općim načelima konstruktivizma i kinetičke umjetnosti. Ujedno, kao jedini živući umjetnik koji se spominje u naslovu izložbe, simbolizira otvorenost Zbirke za djela umjetnika koji tek dolaze.

ANDY WARHOL

Andy Warhol (1928.–1987.), američki slikar, dizajner i filmski stvaratelj, predvodnik pop-arta šezdesetih godina, pomiče granice poimanja umjetnosti, s temama u kojima se služi predmetima masovne potrošnje i portretima tzv. super-zvijezda. Uporabom tiskarskih tehnika masovne kulture svoju umjetnost uspijeva približiti najširoj publici diljem svijeta, osobito mladima.

MIROSLAV ŠUTEJ

Miroslav Šutej (1936.–2005.), hrvatski slikar i grafičar, jedan je od uvjerljivijih zagovaratelja optičke umjetnosti (op-arta) u Hrvatskoj. Ističe se dosjetljivošću i ludičkim pristupom umjetničkom djelu. Svoju likovnu kreativnost dobrim je dijelom razvijao zahvaljujući serigrafiji. Gotovo pola stoljeća predstavljao se uvijek novim i zanimljivim radovima, pokazujući snagu svoje mašte. Iznimno uspješnim stvaralačkim opusom ostavio je zapažen trag na hrvatskoj likovnoj sceni, ostvarivši jedan od najosebujnijih umjetničkih opusa suvremene hrvatske umjetnosti.

od KLOVIĆA REINAROLTA do WARHOLA PICELJA

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Ulica Hrvatske braće zajednice 4, p.p. 552
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 416 41 11 / F + 385 1 416 41 88
www.nsk.hr

MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT, ZAGREB
Trg maršala Tita 10
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 4822 111 / F + 385 1 4822 081
www.mu.hr

IZLOŽBA
POVODOM 90. OBLJETNICE
GRAFIČKE ZBIRKE
NACIONALNE I SVEUČILIŠNE
KNJIŽNICE U ZAGREBU
MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT
8.12.2009. - 31.1.2010.

RAZGLEDNICE

Grafička zbirka u svom fondu čuva približno sto pedeset tisuća razglednica različitih motiva, većinom hrvatskih gradova i mjesta, od onih najstarijih s kraja XIX. st., koje se pojavljuju gotovo istodobno kao i u drugim srednjoeuropskim zemljama, do suvremenih. One su vjerodostojan dokument vremena, kao i znamenitih arhitektonskih i kulturnih spomenika te su stoga nezaobilazan izvor za mnoge istraživače, kako povjesničare tako i konzervatore, kojima su upravo stare razglednice jedino svjedočanstvo kako je nešto izgledalo.

EX LIBRISI

Svrha je *ex librisa* da se posebnim naljepjenim listićem ukrasi knjiga i ukaže na vlasnika knjige. Prvi tiskani *ex librisi* u Hrvatskoj, odnosno *ex librisi* za hrvatskog vlasnika knjiga, nastali su u XV. stoljeću. U XVII. st. stvaranjem privatnih plemićkih knjižnica njihova uporaba raste, a puni procvat *ex librisa* uslijedio je početkom XX. stoljeća. U Grafičkoj zbirci NSK nalazi se najveća zbirka, kako hrvatskih tako i europskih, *ex librisa* u nas. Važnije su cjeline bogata i zanimljiva zbirka *ex librisa* povjesničara i arhivista Emilija Laszowskoga (1868.-1949.) te zbirka dipl. ing. Ignaca Hoggea (1914. – 1974.).

GRAFIČKE MAPE

Grafičke mape ukoričene su mape ispunjene usporednim, pisanim i grafičkim, odnosno slikanim priložima koje su, premda naglašeniije unikatnosti, najsličnije ostalim istaknutim kolekcijama Knjižnice. Opremljene pisanim tekstom kao većina sakupljenog fonda knjižnice, materijalno one su ponajprije likovna djela. Grafička zbirka čuva najveću kolekciju grafičkih mapa u Hrvatskoj, a posebna je vrijednost te kolekcije cjelokupna izdavačka produkcija grafičkih mapa Zbirke Biškupić, koja broji preko stotinu primjeraka grafičkih mapa nastalih u gotovo četrdesetogodišnjem vremenskom razdoblju.

STRIP

O najznačajnijem autoru stripa:

ANDRIJA MAUROVIĆ

U Grafičkoj zbirci pohranjena je najcjelovitija i najveća zbirka strip crteža slikara i crtača stripova Andrije Maurovića (1901. – 1981.), jednog od utemeljitelja tzv. *autorskog stripa zagrebačke škole*. Zbirka posjeduje preko pet stotina Maurovićevih strip crteža nastalih u razdoblju od 1935., kada počinje izrađivati stripove i kada nastaje njegov strip *Vjerenica mača*, pa sve do 1962. kada crta strip *Grička vještica* inspiriran istoimenim djelom Marije Jurić Zagorke.

PLAKATI

Bogatstvo i širina raspona od pedesetak tisuća sačuvanih plakata u Grafičkoj zbirci NSK otvara izvrsnu vizuru pogleda unatrag. Riječ je o najvećoj zbirci takve vrste u Hrvatskoj, koja, osim domaćih, ima i uvaženu dionicu svjetske produkcije. Kvaliteta toga fonda potvrđuje da

od **KLOVIĆA**
REINBRANDA do
WARHOLA
PICELJA

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
Ulica Hrvatske braće zajednice 4, p.p. 550
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 616 41 11 / F + 385 1 616 41 86
www.nsk.hr

MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT, ZAGREB
Trg maršala Tita 10
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 4882 111 / F + 385 1 4828 081
www.muo.hr

IZLOŽBA
POVODOM 90. OBLJETNICE
GRAFIČKE ZBIRKE
NACIONALNE I SVEUČILIŠNE
KNJIŽNICE U ZAGREBU
MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT
8.12.2009. - 31.1.2010.

je, osim prvobitne uloge u masovnom komuniciranju, plakat jednako važan kao vjerodostojni dokument moderne i suvremene kulture, dakle predmet vrijedan prikupljanja, muzealizacije i povijesnih istraživanja, ali i kao ključni pojam svijesti o vlastitom identitetu.